TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Dấu ấn "cờ nguyện" trên miền đất ẩn mật Sikkim

ISSN: 2734-9195 10:10 13/06/2026

Và hơn hết, Phật giáo hiện diện trong cảm nhận rằng chính cảnh quan của vùng đất này vẫn đang lưu giữ những dấu ấn của niềm tin tâm linh, ngay cả khi hành trình đã khép lại từ lâu.

*Một hành trình xuyên qua Sikkim hé mở cách những lá cờ nguyện, hang động **thiền định** và các tu viện giữa núi cao đã dệt nên bản sắc Phật giáo vào chính cảnh quan của vùng đất này.*

Tôi lần đầu đặt chân tới thung lũng Yumthang ở Bắc Sikkim, những lá cờ trắng cao vút được cắm dọc theo sườn núi và ven đường, trải dài thành từng hàng. Ban đầu, tôi nghĩ đó chỉ là một dạng khác của những lá cờ nguyện nhiều màu sắc vốn rất phổ biến khắp vùng Himalaya. Nhưng chúng hoàn toàn khác biệt: dựng theo phương thẳng đứng, màu trắng tinh và xuất hiện với số lượng nhiều hơn hẳn.

Nhìn thoáng qua: Tu viện Reesum, địa điểm Nyingma 300 năm tuổi | Ảnh: Sandipan Chatterjee

Về sau, tôi mới biết đó là những lá cờ **cầu nguyện** dành cho người quá cố, được gọi là *manidhar*. Các gia đình dựng để tưởng niệm và hồi hướng công đức cho người đã khuất.

Trên mỗi lá cờ đều được in các chân ngôn thiêng liêng, được đặt ở những nơi nhiều gió để lời nguyện theo gió lan tỏa khắp không gian.

Theo truyền thống, người ta dựng 108 lá cờ, biểu trưng cho việc vượt qua 108 dạng khổ đau của con người trong triết lý Phật giáo.

Khi hiểu ý nghĩa ấy, tôi bắt đầu bắt gặp những lá cờ này ở khắp nơi trên đất Sikkim, bên những dòng sông, dọc các con đường làng hay trên những sườn đồi nhìn xuống thung lũng. Dần dần, tôi nhận ra rằng các biểu tượng của **niềm tin Phật giáo** đã được dệt sâu vào chính cảnh quan nơi đây.

Trong truyền thống Phật giáo Tây Tạng, Sikkim được biết đến với tên gọi **Beyul Demojong** - vùng đất ẩn mật linh thiêng. Những văn bản như *Dejong Ney-yig* mô tả nơi đây là chốn trú ẩn thiêng liêng được Bồ tát Quán Thế Âm (*Avalokiteshvara*) cùng các vị hộ pháp bảo hộ; đồng thời là vùng đất gắn liền với sự sung túc và phồn thịnh tâm linh.

Ông Tsewang G. Bhutia, Trưởng khoa **Nghiên cứu Phật giáo** và Tây Tạng thuộc Viện Công nghệ Namgyal, cho biết: “Trong tư tưởng Phật giáo Tây Tạng, Sikkim được xem là vùng đất được các lực lượng thiêng liêng che chở. Tương truyền, vào thế kỷ VIII, Đức Guru Padmasambhava (Liên Hoa Sinh) đã xác định nơi đây là một trong Bốn Thánh địa Ẩn mật Vĩ đại (*Four Great Hidden Lands*) - những vùng đất được dành riêng để bảo tồn giáo pháp trong thời kỳ biến động”.

Theo truyền thống, **Đức Liên Hoa Sinh** đã du hành qua khu vực này để tìm kiếm những thánh địa như vậy, đồng thời gia trì và thánh hóa các hang động, hồ nước và núi non nơi đây.

Bên trong hang Rahuney Bhauda | Ảnh: Sandipan Chatterjee

Ông Bhutia cho biết thêm: “Hiện nay, tại Sikkim vẫn còn bốn hang động linh thiêng gắn với hành trình thiền định của Ngài, những nơi ấy vẫn thường xuyên được các hành giả tìm đến chiêm bái, tu tập”.

Năm 1642, ba vị đại Lạt-ma danh tiếng đã hội tụ tại Norbugang, thuộc Yuksom ngày nay, và tấn phong Phuntsog Namgyal trở thành vị **Chogyal** (Pháp Vương, hay vị quân vương chính trực) đầu tiên của Sikkim.

Ông Bhutia giải thích: “Các ngài đã thỉnh cầu ông lãnh đạo đất nước không chỉ với tư cách một vị quân vương thế tục mà còn là người hộ trì chính pháp”.

Từ đó, các tu viện và trung tâm giáo học dần xuất hiện khắp các triền đồi, định hình nên không gian tôn giáo mà du khách có thể cảm nhận ở Sikkim ngày nay.

Mối liên hệ giữa đức tin và cảnh quan ấy trở nên rõ nét hơn với tôi trong chuyến đi bộ gần Rinchenpong, miền Tây Sikkim.

Con đường mòn bắt đầu từ làng Kaluk, uốn mình qua những đồn điền bạch đậu khấu và các nếp nhà dân trước khi tiến sâu vào khu rừng dày đặc với bạch dương và dương xỉ. Sau một đoạn leo dốc ngắn, chúng tôi đến tu viện Reesum, ngôi già lam hơn 300 năm tuổi thuộc truyền thống Nyingma (Ninh Mã) của Phật giáo Tây Tạng.

Những bức tường quét vôi trắng nâng đỡ mái tháp gỗ hai tầng. Bên dưới cổng vào bằng gỗ chạm khắc là dãy bánh xe cầu nguyện (*mani wheel*). Từ tầng trên, những dải cờ nguyện tung bay xuống tận khoảng sân bên dưới.

Từ nơi đây, dãy núi Kangchenjunga hùng vĩ trải dài trên đường chân trời.

Tuy nhiên, ngay phía sau tu viện, tôi nhận thấy một điều khá đặc biệt. Một dải bạt lớn được căng dọc theo rìa khuôn viên như để che chắn một phần sườn núi. Du khách không được phép bước qua khu vực đó, nhưng vẫn có thể nghe thấy tiếng tụng niệm vang lên từ bên trong.

Người hướng dẫn nói với tôi: “Đó là nơi đang diễn ra khóa nhập thất”.

Ông đang nhắc đến truyền thống nhập thất kéo dài **ba năm, ba tháng** trong Phật giáo Tây Tạng.

Các nhà sư trẻ đang chơi gyaling tại tu viện Rinchenpong | Ảnh: Sandipan Chatterjee

“Trong suốt thời gian ấy, các tu sĩ không rời khỏi khu vực nhập thất. Toàn bộ tâm lực đều dành cho thiền định và thực hành tâm linh”.

Các hành giả sống hoàn toàn biệt lập, tuân thủ thời khóa nghiêm ngặt gồm học tập, nghi lễ và thiền định dưới sự hướng dẫn của một vị thầy. Nhiều vị tăng sau khi hoàn tất khóa nhập thất này đã trở thành những bậc giáo thọ cho thế hệ kế tiếp.

Sau đó, tôi tiếp tục ghé thăm một trung tâm tu học quan trọng khác trong khu vực.

Tu viện Rinchenpong được thành lập năm 1730 bởi Ngadakpa Lama và được xem là ngôi tu viện cổ thứ ba của Sikkim. Toàn bộ quần thể tọa lạc trên một khoảng đất trống được bao quanh bởi những cột cờ nguyện trắng cao vút.

Việc chụp ảnh bên trong chính điện không được phép.

Một vị tăng cao niên giải thích rằng quy định này nhằm bảo tồn sự tôn nghiêm của không gian tu tập.

“Chính điện được dành cho việc thực hành tâm linh. Du khách luôn được chào đón, nhưng trọng tâm ở đây vẫn là học tập và thiền định”.

Bên trong điện thờ có một pho tượng hiếm gặp của **Ati Buddha** (Phật Bản Sơ) trong tư thế **yab-yum**.

Trong hình tượng này, vị Phật ngồi thiền trong khi ôm vị phối ngẫu nữ. Biểu tượng ấy thể hiện sự hợp nhất giữa **phương tiện** (*upaya*) và **trí tuệ** (*prajna*), hai nguyên lý bổ sung cho nhau trong triết học Phật giáo Kim Cương thừa (*Vajrayana*), vốn được xem là nền tảng không thể tách rời trên con đường giác ngộ.

Vị tăng chia sẻ:

“Nhiều người thường hiểu lầm hình tượng này. Điều đó không liên quan đến hình thức vật lý, mà biểu trưng cho tính bất khả phân giữa lòng từ bi và trí tuệ”.

Tuy nhiên, những trải nghiệm đáng nhớ nhất về truyền thống Phật giáo ở Sikkim đôi khi lại không nằm trong các tu viện.

Tại Kamling, thuộc khu vực Suldung của quận Soreng, một lối mòn xuyên rừng dẫn đến **Rahuney Bhauda** - hang động thiền định gắn liền với Đức Liên Hoa Sinh.

Những bậc đá phủ rêu đưa du khách len qua cây cối và bụi rậm trước khi mở ra một hang động nhỏ nằm nép mình bên sườn đồi. Bên trong, ánh đèn bơ lung linh phản chiếu trên những vách đá đã sẫm màu theo thời gian.

Một vị tăng cho biết: “Mọi người tìm đến đây để dâng cúng và cầu nguyện. Họ cầu sức khỏe, cầu bình an cho gia đình và cầu nguyện cho hạnh phúc của tất cả chúng sinh”.

Theo tín ngưỡng địa phương, Đức Liên Hoa Sinh từng thiền định tại nơi này vào thế kỷ VIII. Ở trung tâm hang động có một phiến đá được các tín đồ xem là **tsebum** - chiếc bình biểu tượng cho trường thọ.

Đứng giữa không gian ấy, tôi cảm nhận nơi đây không chỉ là một di tích lịch sử, mà còn là một không gian nơi những lời cầu nguyện vẫn đang tiếp tục sống động từng ngày.

Đối với du khách, các tu viện và thánh tích của Sikkim mở ra những lát cắt đặc sắc về lịch sử Phật giáo. Chính phủ Ấn Độ cũng đã ghi nhận sự quan tâm ngày càng gia tăng đối với loại hình du lịch này.

Trong ngân sách Liên bang giai đoạn 2026-2027, một chương trình mới đã được công bố nhằm phát triển các tuyến du lịch Phật giáo tại nhiều bang vùng Đông Bắc, trong đó có Sikkim. Kế hoạch bao gồm việc nâng cấp hạ tầng và cải thiện khả năng tiếp cận các tu viện cũng như địa điểm hành hương.

Tuy nhiên, với bất kỳ ai dành thời gian thực sự để trải nghiệm Sikkim, sẽ dễ dàng nhận ra rằng Phật giáo nơi đây không thể bị thu gọn thành một sản phẩm du lịch.

Phật giáo hiện diện trong những khoảng không giữa các điểm đến; trong những lá cờ nguyện đang phần phật bay trên thung lũng; trong lời nhắc nhở của một vị tăng rằng phần lớn người tìm đến cửa Phật không phải để cầu tài lộc hay thành công, mà đơn giản là để tìm kiếm sự bình an.

Và hơn hết, Phật giáo hiện diện trong cảm nhận rằng chính cảnh quan của vùng đất này vẫn đang lưu giữ những dấu ấn của niềm tin tâm linh, ngay cả khi hành trình đã khép lại từ lâu.

Tác giả: **Kartikeya Shankar/**Chuyển ngữ và biên tập: **Hoa Mạn**

Nguồn: https://www.outlookindia.com/national/sacred-and-sublime-exploring-sikkims-buddhist-landscapes-monasteries-and-prayer-flags